

Vážení kolegové,

pokud čtete tento dopis, znamená to, že **informační systém Archeologická mapa ČR (AMČR)** vstoupil do ostrého provozu. Po více než dvou desetiletích tím končí jedna etapa budování informační základny české archeologie. AMČR představuje komplexní informační systém, který spojuje funkce oborového agenturního systému (dosud databáze IDAV) s přehledem archeologického dědictví ČR (Archeologická databáze Čech a Digitální archiv a evidence archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku), repozitářem dokumentů (Digitální archiv ARÚP), odbornou bibliografií, mapovými podklady aj. Věříme, že systém AMČR usnadní uživatelům práci, rozšíří soubor dostupných dat a přístup k nim učiní podstatně efektivnějším. Věříme, že i Vy budete AMČR užívat, a proto si Vás dovoluujeme požádat o pročetění následujících řádků se základními informacemi o zahájení provozu AMČR a úkolech, které z něj vyplývají.

V příloze posíláme návod na **instalaci programu**. Pokud jste dosud používali testovací verzi, je třeba nyní **přejít na verzi plnou**, kterou lze stáhnout z adresy v návodu (veškerá dosud vložená data byla jen testovací a v nové verzi se neobjeví). Přikládáme i PDF s informačním letákem, v němž jsou popsány první kroky při práci se systémem. Ihned po instalaci může každý uživatel s AMČR pracovat v uživatelské roli „A“ (anonym). Ke **vzniku uživatelských účtů**, na něž se vážou vyšší uživatelská práva, dojde tímto způsobem:

- (i) Těm z Vás, kteří jsou jakožto zástupci oprávněných archeologických organizací jmenováni v Dohodách o využívání AMČR, jsou v tomto okamžiku zřízeny účty s oprávněním „C“ (archeolog).
- (ii) Ti, kteří měli v databázi IDAV zřízený účet, ale nejsou vedeni v Dohodách jako zástupci organizace, nechtě laskavě projeví zájem o registraci mailem na adresu amcr@arup.cas.cz nebo amcr@arub.cz; během krátké doby jim bude zřízen účet na úrovni „B“ (badatel).
- (iii) Ti, kteří účet u IDAV neměli a chtějí se zaregistrovat na úrovni „B“, nechtě se zaregistrují prostřednictvím systému AMČR.

Veškerá data v AMČR prošla v uplynulých pěti letech **obsahovou revizí**, při které byly (i) slučovány duplicitní záznamy, (ii) opravovány prostorové údaje (jednotky PIAN), (iii) vyčleněny záznamy charakteru „lokalit“ (nevázané na konkrétní terénní akce) a (iv) identifikovány vazby mezi jednotlivými druhy údajů (projekty, akce, PIAN, dokumenty). Mohlo se tak stát, že některé Vaše záznamy zdánlivě zmizely, protože byly sloučeny s jinými, příp. se v dohledné době v systému objeví v evidenci lokalit. I revize záznamů mohla ovšem pracovat jen s těmi podklady, které jsme během let dostali od vedoucích výzkumů a autorů záznamů – pokud i po revizi najdete v záznamech chyby a nepřesnosti, prosíme Vás o upozornění. Zároveň jsme si vědomi toho, že AMČR nepokrývá všechny terénní akce, které kdy na našem území proběhly. S doplňováním údajů počítáme – samozřejmě že s Vaší pomocí – v rámci aktivit již zahájených.

V rámci první datové dávky vkládáme do AMČR ty údaje, které budete při práci okamžitě potřebovat. Jde především o „**projekty**“ registrované původně v databázi IDAV. Můžete tedy očekávat, že informace, které jste vložili do IDAV, najdete již nyní v AMČR a můžete plynule pokračovat v doplňování údajů k těmto terénním výzkumům.

Z ÚZEMÍ ČECH do AMČR dále již nyní vstoupily záznamy o všech „**akcích**“ navázaných k „projektům“ a „**samostatných akcích**“ ukončených v r. 2000 a později. Existují nicméně tři okruhy dat, které se tomuto tvrzení vymykají a v systému dosud nejsou:

- (i) Do systému zatím vstoupily jen **záznamy podané do konce r. 2014**. Záznamy podané od ledna 2015 do dnešního dne se teprve zpracovávají a budou vloženy v průběhu r. 2018. Pokud jste v rozmezí let 2015-2017 podali Zprávu o archeologické akci o svém výzkumu (a v systému tedy zatím zpráva není), prosíme Vás, abyste vyčkali a **NEVYTVÁŘELI PROSTŘEDNICTVÍM AMČR ZPRÁVU NOVOU!** Mohly by tím vzniknout velmi nežádoucí duplicity.
- (ii) Záznamy o akcích (napojených k projektům i samostatných) **scházejí dosud zcela v případě okresů** Děčín, Hradec Králové, Cheb, Chomutov, Karlovy Vary, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Praha 1, Praha 2, Tachov, Teplice a Ústí nad Labem. Údaje za tohoto území ještě procházejí revizí a budou postupně doplněny do konce r. 2017. O postupu naplňování informačního systému daty Vás budeme informovat prostřednictvím webových stránek www.archeologickamapa.cz.
- (iii) Zpracovány byly zatím jen terénní akce s výskytem archeologických nálezů. Tzv. **negativní akce** byly dočasně ponechány stranou, ale to neznamená, že nemají být evidovány! I tyto akce do systému doplníme, jakmile to bude možné.

Z MORAVY A SLEZSKA do AMČR vstupují všechna data ze systému Digitální archiv a evidence archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku včetně příslušné dokumentace. Jedinou výjimku tvoří dokumenty, které nebyly připojeny na konkrétní „akce“ (fotografická dokumentace výzkumů ARÚB z Mikulčic). Počítáme s tím, že moravské a slezské organizace mohou do konce června přihlašovat akce ve stávajícím režimu (tedy zasílání informací e-mailem a prostřednictvím RAK), od července bude i pro ně platit přihlašování akcí plně prostřednictvím AMČR.

V návaznosti na AMČR bude 5. června 2017 spuštěna i webová aplikace **Digitální archiv AMČR**, a to na adrese <http://digiarchiv.amapa.cz>. Tato aplikace slouží ke snadnému prohlížení dokumentů z archivů ARÚP a ARÚB, samozřejmě v souvislosti se záznamy AMČR; aplikace má i anglickou verzi. K dnešnímu dni obsahuje Digitální archiv jen náleзовé zprávy a hlášení k akcím, které již byly vloženy do systému, přičemž část z nich může být na základě data odevzdání (viz tabulka) již zpřístupněna v plném rozsahu. Další dokumenty (např. fotografie, plány, letecké snímky) budou vkládány v intervalech co nejkratších.

Zveřejňování dat v AMČR a Digitálním archivu AMČR vychází z naší snahy o politiku maximální otevřenosti vůči odborné i laické veřejnosti. Uživatelům AMČR budou zpřístupněny všechny archivované (tj. ukončené a správci systému potvrzené) záznamy a související dokumenty, které lze zveřejnit podle Autorského zákona, dohod mezi archeologickými organizacemi a požadavků na přiměřenou ochranu archeologických dat před možným zneužitím. **Zásady zpřístupnění dat** shrnuje tabulka na konci tohoto dopisu.

Vážení a milí kolegové, systém AMČR je koncipován jako **nástroj k vytváření informační databáze všemi uživateli a pro všechny uživatele**. Chápejte ho tedy jako nástroj, který má sloužit především Vám, nikoliv jeho správcům. Věříme, že se shodujeme v tom, že bez takového nástroje by do budoucna bylo velmi obtížné zajistit efektivní sdílení informací a tím i další rozvoj české archeologie.

Máte-li dojem, že systém lze v některých ohledech změnit, pokud něčemu nerozumíte, nebo pokud najdete v záznamech omyly – v každém případě pište **správcům systému**, a to na adresy amcr@arup.cas.cz nebo amcr@arub.cz.

Za tým AMČR:

M. Kuna, Z. Kosarová, D. Křivánková, O. Lečbychová, J. Mařík, D. Novák
Archeologické ústavy AVČR v Praze a Brně

V Praze a Brně, 1. června 2017

Zásady zpřístupnění dokumentů v Digitálním archivu AMČR

Uživatelské role:

A – anonym (neregistrovaný uživatel)

B – (registrovaný) badatel

C – archeolog – zástupce OAO

D – archivář ARÚP/ARÚB (údaj/dokument není zpřístupněn veřejnosti bez souhlasu odpovědného pracovníka)

POLOŽKA	Uživatelé			
	A	B	C	D
METADATA AKCÍ/LOKALIT				
poloha a další metadata akcí/lokalit	X	X	X	X
poloha a další metadata odůvodněně skrytých akcí/lokalit				X
DOKUMENTY VZNIKLÉ V ARÚP/ARÚB				
hlášení (textové dokumenty kromě NZ a expertních posudků)	X	X	X	X
NZ a expertní posudky starší 3 let		X	X	X
NZ a expertní posudky mladší 3 let				X
ostatní terénní dokumentace lokalit a akcí se zveřejněnou NZ	X	X	X	X
ostatní terénní dokumentace k akcím starším 10 let bez NZ	X	X	X	X
ostatní terénní dokumentace k akcím starším 10 let bez NZ (oprávněně výjimky aktuálně rozpracovávané dokumentace)				X
ostatní terénní dokumentace k akcím mladším 10 let bez NZ				X
ostatní terénní dokumentace týkající se odůvodněně skrytých lokalit				X
letecké snímky bez většího rizika zneužití	X	X	X	X
letecké snímky lokalit s rizikem zneužití			X	X
DOKUMENTY VZNIKLÉ V OSTATNÍCH OAO				
hlášení (textové dokumenty kromě NZ a expertních posudků)	X	X	X	X
ostatní dokumenty v případě souhlasu OAO	X	X	X	X
NZ a expertní posudky v případě souhlasu OAO (režim jako ARÚP/ARÚB)		X	X	X
dokumenty bez souhlasu OAO se zveřejněním				X